ומה עבודה שהיא חמורה ודוחה שבת

רציחה דוחה אותה שנאמר ימעם מזבחי

תקחנו למות שבת שנדחת מפני עבודה

אינו דין שתהא רציחה דוחה אותה ומאי או

אינו דקאמר ה"ק קבורת מת מצוה תוכיח

שדוחה את העבודה ואין דוחה את השבת

הדר אמר קבורת מת מצוה תדחה שבת

מק"ו ומה עבודה שהיא דוחה שבת קבורת

מת מצוה דוחה אותה ימולאחותו שבת

שנדחה מפני עבודה אינו דין שתהא קבורת מת מצוה דוחה אותה ת"ל ילא תבערו

ולמאי דסליק אדעתיה מעיקרא דאתי עשה

ודחי ל"ת מאי או אינו דקאמר ה"ק מה אני

מקיים ימחלליה מות יומת בשאר מלאכות

חוץ ממיתת ב"ד אבל מיתת ב"ד דחי שבת דאתי עשה ודחי ל"ת הדר אמר אימר דאתי עשה ודחי ל"ת הדר אמר אימר

ראמרינן דאתי עשה ודחי לא תעשה לא

תעשה גרידא ל"ת שיש בו כרת מי שמעת

ליה דדחי הדר אמר אמו עשה (6) דוחה את

ל"ת ∘לאו לא תעשה חמור מיניה וקאתי

עשה ודחי ליה מה לי חומרא זומא ומה לי

חומרא רבה ת"ל לא תבערו אלא [איצמריך] סד"א תיהוי האי אשת אח דבר שהיה בכלל

ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא דתניא

הבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל וכו' כיצד[©]

יוהנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים

ומומאתו עליו והלא שלמים בכלל (o) קרשים

היו ולמה יצאו להקיש אליהן ולומר לך מה

שלמים מיוחדים קדשי מזבח אף כל קדשי

מזבח יצאו קרשי בדק הבית ממי מזבח מזבח מזבח מזבח

אשת אח בכלל כל העריות היתה ולמה

יצתה להקיש אליה ולומר לך מה אשת אח

שריא אף כל עריות נמי שריין מי דמי התם

כלל באיסור ופרט באיסור הכא כלל

באיסור ופרט בהיתר הא לא דמי אלא

לדבר שהיה בכלל ויצא לירון בדבר החדש שאי אתה יכול להחזירו לכללו עד שיחזירנו

לך הכתוב בפירוש דתניא ידבר שהיה

בכלל ויצא לידון בדבר החדש אי אתה

רשאי להחזירו לכללו עד שיחזירנו לך

הכתוב בפירוש כיצד יושחם את הכבש

במקום אשר ישחט את החטאת ואת

העולה במקום הקדש כי כחמאת האשם

הוא לכהן שאין ת"ל כחמאת האשם ומה ת"ל כחמאת האשם "לפי שיצא

אשם מצורע לידון בדבר החדש בבהן יד ובהן רגל הימנית יכול, לא יהא

מעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח

מחוחרי כפרה הל' ב:

תוספות ישנים מה לי חומרא רבה מה לי חומכה זונוה. חימה דלעיל (דף ג:) אמריען דלעיל (דף ג:) אמריען דאי לאו קרא אמריען מסברא לא דחי והכא משמע איפכא. ועו"ק משמע איפכא. ועו"ק דא"כ מה קאמר לעיל היכא עליה למיסרה ושקיל וטרי לו אלא אנטריך לימאמדאנטריך עליה דאי לאועליה ה״א דדחי דמה לי חומרא רבה מה לי חומרא וטא. ווה לא קשה כ"כ דהחי משח ומתן חינו כי אם למאי דסליק אדעתין מעיקרא. אכן דוחק הוא דמ"מ משמע שהסברא מועלת וא"כ הדר קושיין לדוכתיה. ונראה דה"פ דעליה דלמא עליה להיתירא ונילף מינה בעלמא דדחי ל"ת שיש בו כרת דהכי נימא נאמר כאן עליה ונאמר להלן עליה מה להלן ערוה כאן ערוה וקאמר רחתנה יבתה יבה עליה ומינה נילף בעלמא דמ"ל חומרא רבה מ"ל חומרא קולה תו אמר [ת"ל] לה תבערו וא"כ נאמר ע"כ עליה לאיסורא דאי עליה להיתירא אמאי אנטריך עליה תיפוק לי מלא תבערו דמשמע הא בעלמא דחי אלא ודאי מדאנטריך עליה ש"מ לאיסורא הוא. וא"מ ואימא איפכא דודאי עליה להיתירא ולא תבערו לא לא למימר הא לאו הכי דחי אלא לגופיה איצטריך דסד"א ניליף מעליה דדחי כתב רחמנא לא תבערו דלא דחי. וי"ל דאפי׳ עליה להיתירא לא אנטריך לא תבערו דהא אין לנו ללמוד הבערה שהיא מיתת ב"ל מלחום לבה מבלה ומלה אח שאין בה רק איסור כרת. אבל השתא כי כתב לא מבערו ודאי אמרינו עליה לאיסורא דאי עליה להיתירא לא אנטריך דהא

א) נ"ל הלא אינטריך למכתב עליה דאי לאו עליה כו׳.

ניליף מלא תבערו דמשמע

למילף מכ"ש דמיתת ב"ד.

שיש בו כרת נוכל

הר"ר יעקב דאורלינ"ש נימא דיו מה רציחה אינו דוחה עבודה

בידו: שנאמר מעם מובחי סקחנו למות. ולא מעל מובחי: ומאי או אלא בשב ואל מעשה שבת נמי לא תדחה אלא בשב ואל מעשה וי"ל אינו דקאמר. הואיל ומקל וחומר אתיא דדחיא היכי מצינו למימר או דאסיא כרבי טרפון דאמר (ב"ק כה.) היכא דמיפרך ק"ו לא אמרינן דיו והא דאמר ליה ריש לקיש לר׳

יוחנן בפ' אחד דיני ממונות וסנהדריו דף לה.) ותהא קבורת מת מלוה דוחה שבת מקל וחומר לא משום דסבר כר"ט אלא (ס) לא מסיק אדעתיה לחלק בין קום עשה לשב וחל תעשה כי היכי דלא מסיק אדעתיה הש"ס בפ' מי שמתו (ברכות דף כ. ושם) ורבי יוחנן דלה מהדר ליה דיו משום דמהדר ליה שפיר טפי רציחה תוכיח דאפילו לרבי טרפון ליכא ק"ו ועוד נראה לומר דהכא דיינין הכי ומה עבודה דקילה דחיה שבת רליחה וקבורת מת מלוה דחמירא לא כל שכן ובמה הם חמורים דעבודה נדחית מפניהם ובפ' כילד הרגל (ב"ק דף כה. ושם) דאמרו רבנן לר"ט דיו ולא דיינין ומה שן ורגל דקילי חייבים ברשות הניוק נוק שלם קרן לא כ"ש משום דאי נעביד קל וחומר הכי איכא למפרך טובא דאיכא בשן ורגל וליכא

בקרן כגון יש הנאה להזיקן: שנאמר מעם מובחי. ואפי׳ אם אין שם כהן אחר ראוי לעבודה שהעבודה נדחית וא"ת ודלמא התם לאו משום דרניחה דחיא עבודה אלא משום דגברא הוא דלא חזי כדאמרי' (ברכות דף לב:) כהן שהרג נפש לא ישא את כפיו שנאמר ידיכם דמים מלאו וכ"ש עבודה וי"ל דע"כ חזי דאין מחלל עבודה דמעם מזבחי ולא מעל מזבחי ולא ישא את כפיו חומרא בעלמא הוא ועוד דוקא לא ישא את כפיו לפי שקרגו בידו ואין קטיגור נעשה סניגור וכדכתיב נההוא קרא ונפרישכם כפיכם?: תלמוד לומר לא תבערו. וא״ת

אמאי אינטריך בפרק אחד דיני ממונות (סנהדריו דף לו.) מזבחי המיוחד לי למילף דרליחה דוחה אפילו קרבן לבור תיפוק ליה מדאינטריך לא תבערו לאפוקי מק"ו ש"מ דרליחה דוחה אפי׳ קרבן לבור דדחי שבת דאי קרבן יחיד א"כ ליכא קל וחומר וי"ל דאי לאו דכתיב מזבחי לא הוה מוקמינן קרא מסברא בקרבן לבור (1) דכדי לדרוש לא תבערו לאפוקי מק"ו אלא הוה מוקמינן קרא בקרבן יחיד ולח תבערו הוה דרשינן ע"כ לשום דרשה החריתי י' ה"נ השתה דכתב לא תבערו הוה מוקמינן קרא בקרבן יחיד מק"ו דאביי דאמר בפ׳ אחד דיני ממונות (שם דף לה:) השתא דאמרת אין רציחה דוחה שבת אין רציחה דוחה עבודה מק"ו ומה שבת שנדחית מפני עבודה חין רליחה דוחה חותה כו׳: לפי שיצא אשם

תלמוד מכללו יכול לא יהא טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח ת"ל כו": מצורע דידון בדבר החדש. מה שחטאת מלורע טעונה נסכים ושאר חטאות אין טעונות לא חשיב דבר חדש ואין קרוי דבר תרי

חדש אלא כשסותר כללו כי הכא דשאר אשמות טעונות כל הדם לגבי מובח ואשם מצורע נותן ממנו לבהונות וכגון אשת אח שנאסרו כל העריות וזו הותרה שסותר כללו אבל מה שחטאת מצורע טעונה נסכים אין סותר את כללו וא"ת ולמ"ד בריש איזהו מקומן (זכחים דף מט:) דכללו גמר מיניה יהיו כל אשמות טעונות מתן בהונות ולילפו נמי כולהו עריות מאשת אח וי"ל דלא גמר מיניה אלא דבר דלא חדש בו כגון שחיטת לפון לעכב אבל לענין חידוש לא גמר מיניה כדפרש"י החם °דאם כן היה יוצא לידון גדבר החדש כיוצא בו ללמד על הכלל כולו [ואין זה חידוש]:

רליחה דוחה אוסה. שאם היה רולם כהן ורולה לעבוד עבודה ב"ד ומה עבודה שהיא חמורה ודוחה שבת רציחה דוחה אותה. הקשה בי א ב מיי פ"ד מהלי שולחים ומביאין אותו למות אלא א"כ היה על (י) גגו של מזבח ועבודה

> אינו אלא אפי׳ מיתת ב"ד לא דחיא: קבורת מת מלוה. דחיא עבודה מולאחותום בפ"ק דמגילה (דף ג:) ואינו דוחה את השבת אף אני אביא רליחה דאף על פי שדוחה עבודה לא תדחה שבת. והאי דהדר אמר או אינו אלא אפילו בשבת הכי הדר ואמר קבורת מת מלוה גופה תדחה שבת כו': ולמאי דסליק אדעתיה למימר מעיקרא. דהאי דאינטריך ליה קרא משום דאי לא כתביה ה"א אתי עשה ודחי לא תעשה: מאי או אינו. היכי מצי למימר או אינו דלא דחי במאי תיתי לן דלא תדחה: אימור דאמרינן כו'. היינו דהדר ואמר או אינו אלא אפי׳ במיתת ב״ד לא מדחי לאו דשבת שהרי יש בו כרת: הדר אמר אטו עשה דדחי וכו'. היינו דהדר ואמר או אינו אלא אפילו בשבת: לאו לא מעשה חמור מיניה. שהרי לוקין עליו: אלא סלקא דעסך. לעיל קאי דאוקימנא דהא דאינטריך לא תבערו משום דאי לא כתב רחמנא הוה מייתינן בק"ו ולאו משום דאתי עשה ודחי ל״ת דכרת ועליהי למה לי אלא סד"א כו": שהיה בכלל. כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתום כלל בכל העריות כרת: ויצא מן הכלל ללמד. שאם אין לה בנים תתייבם: בכלל כל הקדשים היו. שכבר כלל כרת בכולן כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים אשר יקדישו וגו'0: ולמה יצאו. בפסוק זה שני: יצאו קדשי בדק הבים. שחם חכלן בטומחת הגוף פטור: למה ילתה. יבמה יבא עליהי : מי דמי התם כלל באיסור וכו'. איכא למיתני למה יצתה: הכא פרט בהיסר וכלל באיסור. ולאו להך דרשא דמי דהא בדבר החדש ילא לידון: אנא. להך דרשא דבר שהיה בכלל ויצא לידון בדבר החדש: אי אחה יכול להחזירו. ולהשוותו לכללו ולא להשוות כללו לו: עד שיחזירנו לך הכחוב. הילכך בלאו עליה נמי לא אתי לן שאר עריות לייבום: ושחט את הכבש. באשם מצורע כתי׳: כי כחטאת האשם הוא. כדין החטאת כך דין אשם זה: שחין מ"ל כחטחת. דהח חשם זה חם לשחיטה בלפון הלא כבר נאמר בו ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואם למתן דמים ואכילתו הרי הוא ככל אשמות בכלל זאת תורת החשם בלו חת חהרוף: לפי שילה חשם מצורע. מכלל שחר חשמות: לידון בדבר החדש. שאינו בשאר אשמות

בבהן יד ובבהן רגל והואיל ויצא

ל) וכריתות ב:ז, ב) זבחים מט., ג) [מיקרא כא], מט., ג) [מיקרא כא], ד) [מיקרא יח], ד) [שם], וויקרא כבז, ו) ודברים כה], ח) [ויקרא ז], ט) [ל"ל שהרג], י) [וע"ע תוס׳ סנהדרין לה:], כ) נ"ל א"כ,

תורה אור השלם 1. וְכִי יָזִד אִישׁ עַל רֵעַהוּ לְהָרְגוֹ בְעָרְמָה מֵעִם מִזְבָּחִי תִּקָּחָנוּ לְמוּת:

לאביו ולאמו לאחיו וּלְאַחתוּ לֹא יִשַּמְא לְהֶם בְּמֹתָם כִּי נַזֶר אֱלֹהָיו עַל בְּמֹתָם כִּי נַזֶר אֱלֹהָיו עַל במדבר ו ז 3. לא תבערו אש בכל משְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבְּת: שמות לה ג

4. וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַשַּׁבְּת כִּי לֶדֶשׁ הָוֹא לְכֶם מְחַלְלֶיהָ מוֹת יוּמָת כִּי בְּיִלְ הָעשׁה בָהּ מְלְאבָה וְנִבְרְתָה הַנָּפָשׁ הַהִּוא מקרב עמיה: שמוח לא יד

5. וְהַנֶּפָשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל בּשֶּׁר מָּנֶּבֶּח הַשְּׁלְמִים בְּשָׁר מָיָבְּח הַשְּׁלְמִים וְנְבָרְתָה הַנָּבָּשׁ הַהִּוֹא מַעַמָּיהָ: ויקרא ז כ מַעַמָּיהָ: ויקרא ז כ בֵּנְבֶּנֶּיתְיָּ. 6. וְשְׁחֵט אֶת הַכֶּבֶשׁ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת בְּנְקוֹם נְאָת הְעלְה הַחָּטָאת וְאָת הְעלְה בָּמְקוֹם הַקְּדֶשׁ כִּי בַּחַטָּאת הָאָשָׁם הוּא ע קָדְשִׁים ויקרא יד יג קדש

גליון הש"ם

, גם' לאו ל"ת חמור מיניה. עיין רמנ"ן פרשה יתרו נפסוק זכור את יום השנת: תום' ד"ה לפי בו' רא"כ היה יוצא לידון בדבר החדש. עיין תשוכת רשד"ם ח"ח סימן לג:

הגהות הב"ח

(א) גם' אטו עשה דדוחה את: (ב) שם בכלל כל הקדשים היו: (ג) שם הכא נמי ה"א אשת את בכלל: (ד) רש"י ד"ה רציחה וכו' היה על גבי מזכח ועבודה בידו שנאמר כנ״ל והד״א: (ה) תום׳ נכיינ והויים. יש) תום: ד"ה ומה וכוי כרי טרפון אלא דלא מסיק: (ו) ד"ה מלמוד וכוי בקרבן לבור כדי כלייל ואות די נמחק:

מוסף רש"י

והלא שלמים בכלל כל הקדשים היו. אמור אליהם לדורותיכם כל איש אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים (ויקרא כב) והאי יקרב ליכא למימר דנגיעה היא ממש, דבנגיעה ליכא יים מתמן, דבגנישה ניכם נטילת נטילת נשתה, כדגרסיי ניכם נטילת בשתה, כדגרסיין ככל מכול מתכל מתם לת לת לת לת היינו אכילה מתיעה, והאי יקרב נמי מפרש במס' מעילה (ב) דאינו געושה אל הבר המוכשר ליקרב, דאמרינן התם א"ר אלעור וכי יש נוגע שהוא חייב, אם כן למה נאמר אשר יקרב לומר שאין חייבין עליו עד שיוכשר ליקרב, כלומר אינו חייב על אכילתו משום

טיים על הפינור המוס טומאה עד שיוכשר ליקרב (בריתות ב:). יצאו קדשי בדק הבית. שאינו ענוש ככת האוכלן נטומאת הגוף (שם). אי אתה יכול להחזירו לכללו. שיהא עד כשאר הכלל (זבחים ממ:). לפי שיצא אשם מצורע. מכלל זאת מורת האשם, דהוה כתב בכולהו ואת דמו יכול המובח (שם).